

Lovforslag nr. L 97. Fremsat den 7. marts 1984 af undervisningsministeren

Forslag

til

Lov om ændring af lov om folkeskolen

(Skolefritidsordninger)

§ 1

I lov om folkeskolen, jfr. lovbekendtgørelse nr. 385 af 20. august 1980 som ændret ved § 1, nr. 30, i lov nr. 242 af 8. juni 1983, foretages følgende ændringer:

1. I § 3 indsættes som *stk. 4*:

»*Stk. 4.* Folkeskolen kan endvidere tilbyde børnene mulighed for leg og beskæftigelse uden for skoletiden. Undervisningsministeren kan fastsætte regler herom.«

2. I § 24, *stk. 1, nr. 2*, ændres »og undervisning i fritiden efter § 3, *stk. 3*« til: »undervisning i fritiden efter § 3, *stk. 3*, og skolefritidsordning efter § 3, *stk. 4*«.

3. I § 42 indsættes som *stk. 2*:

»*Stk. 2.* Kommunen opkræver betaling af forældre til børn, der er optaget i skolefritidsordning, jfr. § 3, *stk. 4*.«

§ 2

Loven træder i kraft den 1. august 1984.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Den 9. december 1982 fremsatte undervisningsministeren i folketinget ændringsforslag til folkeskoleloven om skolefritidsordninger (L 84), jfr. Folketingstidende 1982-83, tillæg A, sp. 1651 ff. Ændringsforslaget var til 1. behandling den 13. januar 1983, jfr. Folketingstidende 1982-83, sp. 4079-90. Forslaget, der imidlertid ikke blev færdigbehandlet af folketinget i folketingsåret 1982-83, genfremsættes hermed.

Som det fremgår af bemærkningerne til det tidligere lovforslag, fremsættes forslaget, hvorefter kommunerne får mulighed for at tilbyde børnene mulighed for leg og beskæftigelse uden for skoletiden, for at imødekomme det behov, som er kommet til udtryk ved, at en række kommuner i de senere år har oprettet fritidsordninger på skoler. Det er efter forslaget overladt til det lokale initiativ, om skolefritidsordningen skal etableres, ligesom der alene er tale om et tilbud til børnene. Skolefritidsordningen vil kunne indrettes således, at den også kan varetage skolens tilsyn med eleverne i mellemtimer og ventetid i forbindelse med befordringsordninger m.v.

Forslaget indebærer, at kommunerne får mulighed for at udnytte de ledige lokaler, som man på grund af det faldende elevtal har fået på mange skoler. Med placeringen af fritidsordningen på skolen har man endvidere opnået, at børnene ikke behøver at komme ud i trafikken efter skoletid.

Forslaget ændrer ikke noget med hensyn til mulighederne for i henhold til bilstandsloven at oprette fritidshjem, heller ikke fritidshjem på skoler. Socialministeriet har henstillet til kommunerne at anvende alternative og mindre ressourcerkrevende foranstaltninger på dagpasningsområdet. Skolefritidsordninger kan i denne forbindelse ses som alternativer til pasningsordninger oprettet efter bilstandsloven.

Der vil efter forslaget blive mulighed for, at kommunerne i samarbejde med forældrene kan

indrette fritidsordninger i overensstemmelse med lokale ønsker. Det vil således – ligesom på daginstitutionsområdet – være den enkelte kommunalbestyrelse, der efter en individuel vurdering af behovet fastsætter antallet af medarbejdere ved fritidsordningen og personalets uddannelse, ligesom også fastsættelsen af åbningstiden, lokalernes indretning m.v. er overladt til lokal afgørelse.

Den bemyndigelse for undervisningsministeren til at fastsætte regler om skolefritidsordninger, som den foreslåede bestemmelse i § 3, stk. 4, 2. pkt., indeholder, vil kun blive udnyttet, hvis der fra lokal side fremsættes ønske herom.

Ifølge ændringsforslaget til lovens § 24 sker oprettelsen af skolefritidsordninger ved bestemmelse på kommunens skoleplan. Det er undervisningsministeriets opfattelse, at skolenævnet bør have lejlighed til at udtale sig om ordningen, inden endelig beslutning træffes. I forbindelse med en senere ændring af skolestyrelsesloven, jfr. lovbekendtgørelse nr. 24 af 20. januar 1978, vil denne lovs § 27, stk. 15, blive søgt ændret, så at høringen af skolenævnet bliver obligatorisk. Af hensyn til koordineringen med de øvrige fritidstilbud i kommunen, herunder for at undgå, at skolefritidsordningen påfører det frivillige børne- og ungdomsarbejde urimelig konkurrence, vil der samtidig i § 29, stk. 5, i skolestyrelsesloven blive foreslået indsat en bestemmelse, hvorefter fritidsnævnet skal inddrages i overvejelserne.

Ifølge folkeskolelovens § 40, stk. 1, påhviler udgifterne til skolefritidsordninger kommunerne, idet der dog ifølge den foreslåede bestemmelse i § 42, stk. 2, ligesom på daginstitutionsområdet opkræves betaling af forældrene for elever, som er optaget i skolefritidsordninger. Størrelsen af forældrebetalingen fastsættes af kommunalbestyrelsen. Der er ikke noget til hinder for, at kommunen, hvis den ønsker det, kan tilbyde hel eller delvis friplads under hensyn til forældrenes økonomiske forhold.

Skolefritidsordninger oprettet i henhold til den foreslåede bestemmelse i § 3, stk. 4, vil være omfattet af de almindelige regler om tilsyn med skolen i skolestyrelsesloven. Det er således i henhold til § 27, stk. 1, 1. pkt., jfr. stk. 3, 1. pkt., i denne lov skolenævnet, der skal varetage tilsynet med skolefritidsordningen ved den enkelte skole.

Ifølge § 57, stk. 3, i skolestyrelsesloven vil skolelederen få den administrative og pædagogiske ledelse af fritidsordningen.

Der sker ikke i forbindelse med oprettelse af skolefritidsordninger i henhold til den foreslåede bestemmelse i § 3, stk. 4, en udvidelse af kommunens befordringsforpligtelse efter folkeskolelovens § 25.

Da det vil blive frivilligt for kommunerne, om de ønsker at oprette skolefritidsordninger, er det ikke muligt med bestemthed at oplyse noget om størrelsen af merudgifterne eller omfanget af de administrative konsekvenser inden for folkeskoleområdet som følge af lovforslaget. Hvis forældrebetalingen kommer til at svare til forældrebetalingen efter bistandsloven, kan det på grundlag af et rent foreløbigt skøn anslås, at der i finansårene 1984-87 vil blive tale om kommunale merudgifter på skoleområdet i størrelsesordenen henholdsvis 7, 22, 32 og 43 mill. kr. Samtidig må det imidlertid antages, at der vil opstå besparelser på det sociale område, således at der vil blive tale om en samlet

offentlig besparelse i finansårene 1984-87 i størrelsesordenen henholdsvis 30, 68, 53 og 61 mill. kr., hvoraf henholdsvis 2, 12, 25 og 36 mill. kr. falder på staten og resten på kommunerne.

Bemærkninger til de enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Muligheden for at oprette skolefritidsordninger vil sikkert fortrinsvis blive udnyttet til at etablere ordninger for de mindste børn, dvs. børn i børnehaveklasser og på 1.-3. klassetrin, men forslaget udelukker ikke, at der kan oprettes fritidsordninger for større børn.

Til nr. 2

§ 24, stk. 1, foreslås ændret, således at der i tilfælde, hvor en skole ønsker at udnytte muligheden for at oprette en skolefritidsordning, skal optages bestemmelse herom på skoleplanen.

Til nr. 3

Der henvises til de almindelige bemærkninger.

Til § 2

Lovforslaget foreslås sat i kraft den 1. august 1984.

Bilag

*I dette bilag er (med mindre skrift)
indsat den gældende formulering af de bestemmelser,
der berøres af lovforslaget*

1. I § 3 indsættes som *stk. 4*:

»*Stk. 4.* Folkeskolen kan endvidere tilbyde børnene mulighed for leg og beskæftigelse uden for skoletiden. Undervisningsministeren kan fastsætte regler herom.«

§ 3. Folkeskolen omfatter en 1-årig børnehaveklasse, en 9-årig grundskole og en 1-årig 10. klasse.

Stk. 2. Til børn, hvis udvikling kræver en særlig hensyntagen eller støtte, gives der specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand. Undervisningsministeren fastsætter regler herom og kan i denne forbindelse fravige §§ 4, 6, 7, 12 og 14.

Stk. 3. Folkeskolen kan tilbyde eleverne undervisning i deres fritid.

2. I § 24, *stk. 1, nr. 2*, ændres »og undervisning i fritiden efter § 3, stk. 3« til: »undervisning i fritiden efter § 3, stk. 3, og skolefritidsordning efter § 3, stk. 4«.

§ 24. For hver kommune udarbejdes en skoleplan, der skal indeholde bestemmelser om følgende:

- 1) Skolernes navne og distrikter, jfr. § 22. Det kan herunder bestemmes, at der kan foretages mindre distriktsomlægninger i forbindelse med den årlige indskrivning.
- 2) Hver enkelt skoles omfang med hensyn til undervisning i grundskolen og 10. klasse

samt børnehaveklasser, specialundervisning efter § 3, stk. 2, og § 3 a, stk. 2, og undervisning i fritiden efter § 3, stk. 3.

- 3) Specialpædagogisk bistand efter § 3 a, stk. 1, til børn, der endnu ikke har påbegyndt skolegangen.
- 4) Indretning af specialundervisning efter overenskomst med amtskommunen, jfr. § 20, stk. 1.
- 5) Henvisning til undervisning i andre skoler ifølge overenskomst, jfr. § 20.
- 6) Undervisning på institutioner i området, jfr. § 21, stk. 2.
- 7) Normeringen af stillinger som tjenestemænd i folkeskolen, timelærere og faste vikarer samt disse stillingers klassificering, for så vidt den ikke følger af almindelige regler.

Stk. 2. Undervisningsministeren fastsætter regler om grundlaget for normering af stillinger efter stk. 1, nr. 7, herunder om antallet af tjenestemandstillinger i forhold til det samlede normeringsgrundlag.

3. I § 42 indsættes som *stk. 2*:

»*Stk. 2.* Kommunen opkræver betaling af forældre til børn, der er optaget i skolefritidsordning, jfr. § 3, stk. 4.«

§ 42. Kommunen kan kræve betaling af forældrene for elever, som deltager i undervisning i fritiden efter § 3, stk. 3.